

Un diàleg reposat sobre seguretat, defensa i pau

El darrer mes i mig, arran de l'article "Un futur geoestratègic sense complexos" de Victòria Alsina, consellera d'Acció Exterior de la Generalitat, s'han publicat diversos posicionaments, entre ells "Volem una política pública de pau", signat per membres del Consell Català de Foment de la Pau, en aquest diari. Més enllà de les posicions confrontades d'uns i altres sobre l'OTAN, vull destacar la necessitat que ambdós manifesten d'establir un "diàleg reposat sobre seguretat i defensa" que posi les bases "d'una estratègia de pau i un pla director que la implementi" i que, en el futur, identifiqui quins han de ser els fonaments en el cas que Catalunya pugui constituir-se com un estat.

Un dels temes a parlar, que fins ara no he vist plantejat, és l'equilibri entre polítiques de prevenció dels conflictes armats –com insisteixen els pacifistes, "La guerra és com els incendis, que s'apaguen a l'hivern, quan no hi ha flames"– i, manllevant l'analogia dels focs, posició fa que qualsevol invasió o, posteriorment, ocupació sigui insostenible a llarg termini. La defensa civil pretén augmentar els costos per a l'invasor sacsejant la lleialtat de les seves tropes, els seus partidaris interns crucials i el seu públic en general, alhora que millora la cohesió interna, la solidaritat i l'autoorganització de la societat combatent. La defensa civil és una lluita política realitzada per mitjans polítics a través de xarxes locals i nacionals de civils, flexibles però integrades, que poden mobilitzar centenars de milers o milions de persones per fer accions contra l'agressor dins d'una lluita disciplinada, autoorganitzada, àgil i flexible".

Ens cal plantejar com podria ser un sistema civil de defensa no-violenta català, tant en la fase actual com en el cas d'esdevenir un estat independent. ¿Podem crear un espai que permeti aquest "diàleg reposat sobre seguretat i defensa" que planteja la consellera? No parlar d'aquests temes ens fa i farà dependents dels estats més poderosos i dels militarismes, malgrat que algun dia Catalunya sigui políticament independent. No parlar-ne vol dir que algú ja té preparada la carta d'adhesió a l'OTAN, sense la

lítiques d'extinció dels conflictes armats.

En el meu conte per a totes les edats *El planeta del foc* ja fa vint anys cridava l'atenció sobre la incapacitat de desenvolupar polítiques que no sol·llevessin les guerres sinó que organitzessin com fer-hi front quan esclaten, sense afegir més lleïnyes al foc. En l'epíleg de la nova edició, d'accés gratuït, plantejo: "La majoria d'estats i de la ciutadania continuen creient que les armes i els exèrcits són l'únic mitjà per defensar-se legítimament d'agressions o per defensar els seus ideals, interessos, estils de vida... I per això, molta gent continua pagant impostos en nom de la pau per enfor-

Cal evitar les causes de les guerres, però quan comencen cal tenir un sistema de defensa efectiu que no sigui el militar

qual, creu, cap estat europeu no reconeixerà la independència de Catalunya. No parlar-ne fa que, sota l'efecte de la "doctrina del xoc", i a manca d'alternatives viables, les majories, un cop més, avalin pressupostos i polítiques armamentistes que incrementen l'espiral de violències i el perill nuclear.

MARTÍ OLIVELLA

OBJECTOR DEL 1975 AL 1977 I PROMOTOR DE 'LLUITANOVIOLenta.CAT'

tir la «defensa militar violenta», sense dedicar recursos a construir «sistemes civils de defensa no-violenta». De fet, per a aquests nous sistemes caldrien molts menys recursos que els dedicats a la defensa militar, provocarien menys danys i oferirien una seguretat humana més efectiva. No pot ser que davant d'una guerra més, per falta d'haver organitzat una alternativa civil de defensa no-violenta, la població no més pugui triar entre donar suport a la guerra (amb més armes, més soldats, més destrucció, més morts, més pressupostos...) o aturar la guerra (amb més manifestacions antimilitaristes i pel desarmament,

No parlar sobre seguretat i defensa ens fa dependents dels estats més poderosos i dels militarismes

No aprenem res? Quan fa 50 anys els primers objectors començarem la nostra campanya per reconèixer el dret a no fer el servei militar obligatori com a pas per acabar amb els exèrcits i les guerres, fórem considerats uns il·lusos. Obtinguérem en 30 anys una petita victòria: la fi de la mi-

més crides al diàleg, més anàlisis sobre les causes de la guerra...".

No plantejar-nos una tercera via és condemnar-nos a l'espiral de guerres i destrucció que caracteritza aquest planeta des de fa massa segles. Cal evitar les causes de les guerres, però quan aquestes comencen cal tenir un sistema de defensa sòlid i efectiu que no sigui el militar. I que, com tot sistema, s'ha de crear i organitzar en temps de pau.

En els darrers cent anys hi ha prou experiències, estudis i propostes arreu del món per posar les bases d'un sistema civil de defensa no-violenta com a alternativa a un sistema militar de defensa violenta. Com explica l'estudi de la resistència civil Maciej Bartkowski: "La defensa civil no-violenta es basa en el fet que tota la població, incloses les seves institucions i xarxes, formen part de la força de resistència. Aquesta força fa una guerra quotidiana de no cooperació total amb l'agressor en tots els àmbits de la vida social, política, econòmica i cultural. Aquesta opo-

li. Tot comença quan algú es plan-

ta. ¿Podem construir una política catalana de pau i seguretat per a un present i un futur geoestratègic innovador?

Un expert europeu que va participar en el cicle *Building a New State 2015*, organitzat per Sobirania i Justícia, va llançar un repte: "Si els catalans obteniu la independència amb la força no-violenta de la gent (l'única via possible), haureu de i podreu defensar la independència amb aquesta mateixa força (no la cediu a un exèrcit!)"

Als estats que ja tenen exèrcit no els és fàcil anar-lo substituint per un sistema de defensa civil no-violenta. Durant dècades han fracassat els intents de crear sistemes complementaris de defensa civil en diversos estats europeus. Els pobles que no tenen estat ni exèrcit són potser els únics que tenen una oportunitat de crear una defensa no-violenta, i amb ella, fins i tot, potser els serà més fàcil aconseguir la independència i intentar influir en polítiques regionals de seguretat. Només aquests pobles, si ho fan, seran els pioners d'un món sense guerres (tal com Einstein va dir dels objectors).

